1964
ମାର୍ଚ୍ଚ 13

ଗୁଲରାଜ ସିଂ

ବନାମ

ମୋଟା ସିଂ

[ପି. ବି. ଗଜେନ୍ଦ୍ରଗଡ଼କର, ପ୍ରଧାନ ବିଚାରପତି, କେ. ଏନ୍. ୱାଞ୍ଚୁ, ଜେ. ସି. ଶାହ, ଏନ୍. ରାଜଗୋପାଳ ଆୟାଙ୍ଗର ଏବଂ ଏସ୍. ଏମ୍. ସିକ୍ରି, ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତିମାନେ]

ଡିକ୍ରି - ଜଣେ ମହିଳା ବିକ୍ରେତାଙ୍କ ଅବୈଧ ପୁଅ ଏବଂ ଝିଅଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରାକ୍-କ୍ରୟାଧିକାର ମକଦ୍ଦମା- ପଞ୍ଜାବ ପ୍ରାକ୍-କ୍ରୟାଧିକାର ଅଧିନିୟମରେ ବ୍ୟବହୃତ ଶବ୍ଦ "ଏହିପରି ମହିଳାଙ୍କ ପୁଅ କିମ୍ବା ଝିଅ", ପଞ୍ଜାବ ପ୍ରାକ୍-କ୍ରୟାଧିକାର ଅଧିନିୟମରେ ସଂଶୋଧିତ ଭାବରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତକରି ଏହିପରି ମହିଳାଙ୍କ ଏକ ଅବୈଧ ପୁଅ କିମ୍ବା ଝିଅକୁ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇଛି କି-- ପଞ୍ଜାବ ପ୍ରାକ୍-କ୍ରୟାଧିକାର ଅଧିନିୟମ 1913 (1913 ର 1) ଯାହା 1960 ର ଅଧିନିୟମ X, ଧାରା 15(2)(b) ଦ୍ୱାରା ସଂଶୋଧିତ କରାଯାଇଛି ।

ଅପିଲକାରୀ-ଜଣେ ସର୍ଦ୍ଦାରଣୀଙ୍କ ଅବୈଧ ପୁଅ ଏବଂ ଝିଅ- ଉତ୍ତରଦାତାମାନଙ୍କୁ ବିକ୍ରି କରାଯାଇଥିବା କୃଷି ଜମି ଉପରେ ତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରାକ୍-କ୍ରୟାଧିକାର ମକଦ୍ଦମା ଆଗତ କରାଯାଇଛି । ଉଭୟ ବିଚାର କରୁଥିବା ଅଦାଲତ ତଥା ଜିଲ୍ଲା ଅଦାଲତ, ଅପିଲ ଉପରେ ଅପିଲକାରୀଙ୍କୁ ପ୍ରାକ୍- କ୍ରୟାଧିକାର ପାଇଁ ସୀମିତ ପରିମାଣରେ ଡିକ୍ରି ମଞ୍ଜୁର କରିଥିଲେ । ଉତ୍ତରଦାତାମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଆଗତ ଦ୍ୱିତୀୟ ଅପିଲ ଉପରେ, ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏହି ଆଧାରରେ ମକଦ୍ଦମାକୁ ଖାରଜ କରିବା ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇଥିଲେ ଯେ ଅପିଲକାରୀମାନେ ସେହି ବର୍ଗ ମଧ୍ୟରେ ବିବେଚିତ ହୋଇନଥିଲେ, ଯେଉଁମାନେ 1960ର ଅଧିନିୟମ X ଦ୍ୱାରା ସଂଶୋଧିତ ପଞ୍ଜାବ ପ୍ରାକ୍-କ୍ରୟାଧିକାର ଅଧିନିୟମର ଧାରା 15 (2) (b) ଅନୁଯାୟୀ ପ୍ରାକ୍-କ୍ରୟାଧିକାର ପାଇବାକୁ ହକଦାର ଥିଲେ । ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଅନୁମତି ଅପିଲ ଉପରେ ଅପିଲକାରୀମାନେ ଯୁକ୍ତି ଦର୍ଶାଇଥିଲେ ଯେ ପ୍ରାକ୍-କ୍ରୟାଧିକାର ଅଧିନିୟମର ଧାରା 15 ର ବ୍ୟବସ୍ଥାକୁ ହିନ୍ଦୁ ଉତ୍ତରାଧିକାର ଅଧିନିୟମ 1956 ସହିତ ସଂଯୋଗ କରି ପଢିବା ଆବଶ୍ୟକ, ଯେଉଁଥିରେ ଜଣେ ମହିଳା ମାଲିକଙ୍କ ସମ୍ପତ୍ତିର ହସ୍ତାନ୍ତର ପାଇଁ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇଛି ଏବଂ ପରବର୍ତ୍ତୀ ଅଧିନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ ହିନ୍ଦୁ ମହିଳାଙ୍କ ଅବୈଧ ସନ୍ତାନମାନେ ତାଙ୍କ ସମ୍ପତ୍ତିର ଉତ୍ତରାଧିକାରୀ ହେବାକୁ ହକଦାର ଥିଲେ, ଏହା ନିଶ୍ଚିତ ଭାବରେ କୁହାଯିବ ଯେ ଯେତେବେଳେ ପଞ୍ଜାବ ବ୍ୟବସ୍ଥାପିକା 1960 ରେ 'ପୁଅ କିମ୍ବା ଝିଅ' ଅଭିବ୍ୟକ୍ତି ବ୍ୟବହାର କରିଥିଲା, ଏହାର ଅର୍ଥ ହେଉଛି ଜଣେ ପୁଅ କିମ୍ବା ଝିଅ ଯିଏ ଜଣେ ହିନ୍ଦୁ ମହିଳାଙ୍କ ଏକ ଉତ୍ତରାଧିକାରୀ ହେବାକୁ ହକଦାର ହେବେ ।

ନିର୍ଣ୍ଣୟ ହୋଇଛି: ଏକ ବିଧାନରେ "ଶିଶୁ" "ପୁଅ" କିମ୍ବା "ଝିଅ" ଶବ୍ଦର ପଦାବିନ୍ୟାସ ସାଧାରଣ ନିୟମ କେବଳ ବୈଧ ପିଲାମାନଙ୍କୁ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରିବ । ଏଥିରେ କୌଣସି ସନ୍ଦେହ ନାହିଁ ଯେ ଏହି ଶବ୍ଦଗୁଡ଼ିକୁ ଅଧିକ ବିସ୍ତୃତ ଅର୍ଥ ଦେବା ପାଇଁ ବିଧାନରେ ସ୍ପଷ୍ଟ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଥାଇପାରେ, ଯେଉଁଥିରେ ଅବୈଧ ଶିଶୁ ଏବଂ ଶିଶୁମାନଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରାଯାଇପାରିବ ଏବଂ ହିନ୍ଦୁ ଉତ୍ତରାଧିକାର ଅଧିନିୟମ (1956 ର XXX ଅଧିନିୟମ) ଧାରା 3 (j) ଏହିପରି ବ୍ୟବସ୍ଥାର ଏକ ଭଲ ଉଦାହରଣ ପ୍ରଦାନ କରେ । ଏହା ମଧ୍ୟ ହୋଇପାରେ ଯେ ଏହି ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ଏକ ସ୍ପଷ୍ଟ ବ୍ୟବସ୍ଥା ବିନା ପ୍ରସଙ୍ଗ ସୂଚିତ କରିପାରେ ଯେ ଶବ୍ଦଗୁଡିକ ବୈଧତା ପ୍ରଶ୍ନ ବ୍ୟତୀତ କେବଳ ଏକ ରକ୍ତ ସମ୍ପର୍କକୁ ସୂଚିତ କରିବା ପାଇଁ ଅଧିକ ବ୍ୟାପକ ଅର୍ଥରେ ବ୍ୟବହୃତ ହୋଇଥିଲା । ଧାରା 15 ରେ କୌଣସି ସ୍ପଷ୍ଟ ବ୍ୟବସ୍ଥା ନାହିଁ ଏବଂ ଯେତେଦୂର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଏହି ପ୍ରସଙ୍ଗ ରହିଛି, ଏହିପରି ପଦାବିନ୍ୟାସ ପାଇଁ କୌଣସି ସହାୟତା ପ୍ରଦାନ କରିବାକୁ ସକ୍ଷମ ନୁହେଁ । ପ୍ରଥମତଃ, "ପୁଅ

1964
ଗୁଲରାଜ ସିଂ
ବନାମ
ମୋଟା ସିଂ
ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି ଆୟାଙ୍ଗର

କିମ୍ବା ଝିଅ" ଶବ୍ଦ ସେହି ଧାରାରେ ଏକାଧିକ ଥର ରହିଛି । ଅପିଲକାରୀଙ୍କ ତରଫରୁ ଏହା ନ୍ୟାୟସଙ୍ଗତ ଭାବେ ସ୍ୱୀକାର କରାଯାଇଥିଲା ଯେ ଧାରା 15 (1) ଅନୁଯାୟୀ, ଯେଉଁଠାରେ ଜଣେ ପୁରୁଷ ବିକ୍ରେତାଙ୍କ ପୁଅ କିମ୍ବା ଝିଅକୁ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଛି, ସେହି ଶବ୍ଦଗୁଡ଼ିକ କେବଳ ବିକ୍ରେତାଙ୍କ ବୈଧ ପ୍ରସଙ୍ଗଙ୍କୁ ବୁଝାଏ । ଯଦି ହଁ, ତେବେ ଏହା ହୋଇପାରିବ ନାହିଁ ଯେ ଜଣେ ମହିଳା ବିକ୍ରେତାଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଶବ୍ଦର ଏକ ଭିନ୍ନ ଅର୍ଥ ଥାଇପାରେ । ଏପରିକି ଜଣେ ମହିଳା ବିକ୍ରେତା, ତାଙ୍କ ନିଜ ମାମଲା ନେଇ ଯାଉଛନ୍ତି, ଯେଉଁଠାରେ ଏଭଳି ବିକ୍ରେତାଙ୍କ ଭାଇର ପୁଅ କଥା ଧାରା 15(2) (a) (i) ରେ ଉଲ୍ଲେଖ ରହିଛି । ଏହା ଯୁକ୍ତିକରିବା କଠିନ ଯେ ଜଣେ ଭାଇଙ୍କ ଅବୈଧ ପୁଅ ସେହି ଶବ୍ଦଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରେ ବୁଝାଯାଏ | ତେଣୁ, ଏହା ବିଚାର କରାଯିବା ଉଚିତ ଯେ ଯେତେବେଳେ ଧାରା 15 (2) (b) (i) "ପୁଅ କିମ୍ବା ଝିଅ" ଶବ୍ଦ ବ୍ୟବହାର କରେ, ଏହାର ଅର୍ଥ କେବଳ ମହିଳା ବିକ୍ରେତାଙ୍କ ଜଣେ ବୈଧ ପୁଅ ଏବଂ ବୈଧ ଝିଅକୁ ବୁଝାଏ ।

ଦେୱାନୀ ଆବେଦନ କ୍ଷେତ୍ରାଧିକାର - ଦେୱାନୀ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 467/1963

ଫେବୃୟାରୀ, 1961 ରେ ପଞ୍ଜାବ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟର ନିୟମିତ ଦ୍ୱିତୀୟ ଅପିଲ ସଂଖ୍ୟା 837/1960 ରେ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ରାୟ ଏବଂ ଡିକ୍ରିରୁ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଅନୁମତି ଦ୍ୱାରା ଏହି ଅପିଲ ଆସିଛି ।

ବିଶନ ନାରାୟଣ ଏବଂ ନୌନୀତ ଲାଲ, ଅପିଲକାରୀଙ୍କ ପାଇଁ ।
ଯଶପାଲ ଗାନ୍ଧୀ ଏବଂ ଏସ୍. ଡି. ଗୋସ୍ୱାମୀ, ଉତ୍ତରଦାତାମାନଙ୍କ ପାଇଁ ।

ମାର୍ଚ୍ଚ 13,1964 । ନ୍ୟାୟାଳୟର ରାୟ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା

ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି ଆୟାଙ୍ଗର

ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି ଆୟାଙ୍ଗରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା -- ପଞ୍ଜାବ ପ୍ରାକ୍-କ୍ରୟାଧିକାର ଅଧିନିୟମ 1913 ର ଧାରା 15 (2) (b) ରେ ଘଟୁଥିବା "ଏହିପରି ମହିଳାଙ୍କ ପୁଅ କିମ୍ବା ଝିଅ" ଶବ୍ଦଗୁଡିକ କ 'ଣ 1960 ର ଅଧିନିୟମ X ଦ୍ୱାରା ସଂଶୋଧିତ ଭାବରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ଏକ ଅବୈଧ ପୁଅ କିମ୍ବା ଏହିପରି ମହିଳାଙ୍କ ଅବୈଧ ଝିଅ ଏକମାତ୍ର ପ୍ରଶ୍ନ ଯାହା ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଅନୁମତି ଦ୍ୱାରା ଏହି ଅପିଲ ରେ ଉତ୍ପନ୍ନ ହୋଇଛି ।

ଅପିଲକାରୀମାନେ ହେଉଛନ୍ତି ଜଣେ ସର୍ଦ୍ଦାରନୀ ପ୍ରେମ ପ୍ରକାଶ କୌରଙ୍କ ଅବୈଧ ପୁଅ ଏବଂ ଝିଅ । ଡିସେମ୍ବର 1,1956 ରେ ଏକ ପଞ୍ଜୀକୃତ ବିକ୍ରି କବଲା ଦ୍ୱାରା ଉକ୍ତ ମହିଳା 18 ବିଘା, 1 ବିଶ୍ୱା ଏବଂ 5 1/2 ବିଶ୍ୱା କୃଷି ଜମିକୁ 10, 000/-ଟଙ୍କାରେ ଉତ୍ତରଦାତାମାନଙ୍କୁ ବିକ୍ରି କରିଥିଲେ । ଅପିଲକାରୀମାନେ ଏହି ବିକ୍ରୟକୁ ପ୍ରାକ୍-କ୍ରୟାଧିକାର ଆଧାରରେ ବିରୋଧ କରି ଏକ ମକଦ୍ଦମା ଦାୟର କରିଥିଲେ । ସ୍ଥିରୀକୃତ ଜରସମନ ଦେୟ ବିଷୟରେ କିଛି ବିବାଦ ଥିଲା କିନ୍ତୁ ଆମେ ବର୍ତ୍ତମାନ ଏହାକୁ ନେଇ ଚିନ୍ତିତ ନାହୁଁ । ଉଭୟ ବିଚାର କରୁଥିବା ଅଦାଲତ ତଥା ଜିଲ୍ଲା ଅଦାଲତ ଅପିଲ ଉପରେ ଅପିଲକାରୀଙ୍କୁ ପ୍ରାକ୍-କ୍ରୟାଧିକାର ପାଇଁ ସୀମିତ ପରିମାଣରେ ଡିକ୍ରି ମଞ୍ଜୁର କରିଥିଲେ । ଉତ୍ତରଦାତାମାନେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ଦ୍ୱିତୀୟ ଅପିଲ ଆଗତ କରିଥିଲେ ଏବଂ ବିଦ୍ୱାନ ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି ମାନେ, ବର୍ତ୍ତମାନ ଅପିଲ ଅଧୀନରେ ଥିବା ରାୟ ଦ୍ୱାରା, ଏହି ଆଧାରରେ ମକଦ୍ଦମାକୁ ଖାରଜ କରିବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇଛନ୍ତି ଯେ ଅପିଲକାରୀମାନେ ସେହି ବର୍ଗ ମଧ୍ୟରେ ଆସୁନାହାନ୍ତି, ଯେଉଁମାନେ, ପଞ୍ଜାବ ପ୍ରାକ୍-କ୍ରୟାଧିକାର ଅଧିନିୟମର ଧାରା 15(2)(b) ଅନୁଯାୟୀ, ଯାହା ବର୍ତ୍ତମାନ 1960 ର ଅଧିନୀୟମ X ଅଧୀନରେ ପ୍ରଭାବୀଭାବରେ ସଂଶୋଧାନ କରାଯାଇଛି, ପାଇବାକୁ ହକଦାର ଥିଲେ । ଏହି ରାୟରୁ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଅନୁମତି ଦ୍ୱାରା ବର୍ତ୍ତମାନର ଏହି ଅପିଲ ଆସିଛି ।

ଅପିଲକାରୀଙ୍କ ପାଇଁ ବିଦ୍ୱାନ ଓକିଲ ଶ୍ରୀ ବିଶନ ନାରାୟଣ, ଆମ ନିକଟରେ ଦାଖଲ କରିଥିଲେ ଯେ ପ୍ରାକ୍-କ୍ରୟାଧିକାର ଧିନିୟମର ଧାରା 15 ର ବ୍ୟବସ୍ଥାକୁ ହିନ୍ଦୁ ଉତ୍ତରାଧିକାର ଅଧିନିୟମ, 1956 ସହିତ ସଂଯୋଗ କରି ପଢିବା ଆବଶ୍ୟକ, ଯେଉଁଥିରେ ଜଣେ ମହିଳା ମାଲିକଙ୍କ ସମ୍ପତ୍ତିର ହସ୍ତାନ୍ତର ପାଇଁ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ଯେହେତୁ ପରବର୍ତ୍ତୀ ଅଧିନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ ଜଣେ ହିନ୍ଦୁ ମହିଳାଙ୍କ ଅବୈଧ ସନ୍ତାନମାନେ ତାଙ୍କ ସମ୍ପତ୍ତିର ଉତ୍ତରାଧିକାରୀ ହେବାକୁ ହକଦାର ଥିଲେ, ଏହା ନିଶ୍ଚିତ ଭାବରେ କୁହାଯିବ ଯେ ଯେତେବେଳେ ପଞ୍ଜାବ ବ୍ୟବସ୍ଥାପିକା 1960 ରେ 'ପୁଅ କିମ୍ବା ଝିଅ' ଅଭିବ୍ୟକ୍ତି ବ୍ୟବହାର କରିଥିଲା, ଏହାର ଅର୍ଥ ହେଉଛି ଜଣେ ପୁଅ କିମ୍ବା ଝିଅ, ଯିଏ ଜଣେ ହିନ୍ଦୁ ମହିଳାଙ୍କ ଉତ୍ତରାଧିକାରୀ ହେବାକୁ ହକଦାର ହେବେ । ବିଦ୍ୱାନ ଓକିଲଙ୍କ ଏହି ଉପସ୍ଥାପନାକୁ ଆମେ ଗ୍ରହଣ କରିବାରେ ଅସମର୍ଥ । ଧାରା 15 ଯାହାର ପଦାବିନ୍ୟାସ ଉପରେ ବିଚାର କରିବା ଆବଶ୍ୟକ, ତାହା ନିମ୍ନରେ ଦିଆଗଲା:

"15. ଯେଉଁ ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କଠାରେ କୃଷି ଜମି ଏବଂ ଗ୍ରାମରେ ଥିବା ସ୍ଥାବର ସମ୍ପତ୍ତିର ବିକ୍ରୟ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ପ୍ରାକ୍-କ୍ରୟାଧିକାର ନିହିତ ଥାଏ ।- (1) କୃଷି ଜମି ଏବଂ ଗ୍ରାମରେ ଥିବା ସ୍ଥାବର ସମ୍ପତ୍ତି ସମ୍ବନ୍ଧରେ ପ୍ରାକ୍-କ୍ରୟାଧିକାର ନ୍ୟସ୍ତ ହେବ --

(a) ଯେଉଁଠାରେ ବିକ୍ରୟ ଏକମାତ୍ର ମାଲିକଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ହୋଇଥାଏ:--
ପ୍ରଥମତଃ, ବିକ୍ରେତାଙ୍କ ପୁଅ କିମ୍ବା ଝିଅ କିମ୍ବା ପୁଅର ପୁଅ କିମ୍ବା ଝିଅର ପୁଅ;
ଦ୍ୱିତୀୟତଃ, ବିକ୍ରେତାଙ୍କ ଭାଇ କିମ୍ବା ଭାଇଙ୍କ ପୁଅଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରରେ;
ତୃତୀୟତଃ, ବାପାଙ୍କ ଭାଇ କିମ୍ବା ବାପାଙ୍କ ଭାଇଙ୍କ ପୁଅ ବିକ୍ରେତାଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରରେ; ଚତୁର୍ଥତଃ, ପ୍ରଜାସ୍ୱତ୍ତ୍ୱ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଯିଏ ବିକ୍ରେତାଙ୍କ ଅଧୀନରେ ବିକ୍ରି ହୋଇଥିବା ଜମି କିମ୍ବା ସମ୍ପତ୍ତି କିମ୍ବା ଏହାର ଏକ ଅଂଶ ଧାରଣ କରିଥାଏ;

(b) ଯେଉଁଠାରେ ବିକ୍ରୟ ମିଳିତ ଜମି କିମ୍ବା ସମ୍ପତ୍ତିରୁ ଏକ ଅଂଶର ଅଟେ ଏବଂ ସମସ୍ତ ସହ-ଅଂଶୀଦାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ମିଳିତ ଭାବରେ କରାଯାଇ ନାହିଁ:-

ପ୍ରଥମତଃ, ବିକ୍ରେତା କିମ୍ବା ବିକ୍ରେତାଙ୍କ ପୁଅ କିମ୍ବା ଝିଅ କିମ୍ବା ପୁଅର ପୁଅ କିମ୍ବା ଝିଅର ପୁଅଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରରେ;

ଦ୍ୱିତୀୟତଃ, ବିକ୍ରେତା କିମ୍ବା ବିକ୍ରେତାଙ୍କ ଭାଇ କିମ୍ବା ଭାଇଙ୍କ ପୁଅଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରରେ;

ତୃତୀୟତଃ, ପିତାଙ୍କ ଭାଇ କିମ୍ବା ପିତାଙ୍କ ଭାଇ କିମ୍ବା ବିକ୍ରେତା କିମ୍ବା ବିକ୍ରେତାଙ୍କ ପୁଅଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରରେ;

ଚତୁର୍ଥରେ, ଅନ୍ୟ ସହ-ଅଂଶୀଦାରମାନଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରରେ;

ପଞ୍ଚମରେ, ବିକ୍ରେତା କିମ୍ବା ବିକ୍ରେତାଙ୍କ ପ୍ରଜାସତ୍ତ୍ୱ ଅଧୀନରେ ବିକ୍ରି ହୋଇଥିବା ଜମି କିମ୍ବା ସମ୍ପତ୍ତି କିମ୍ବା ଏହାର ଏକ ଅଂଶ;

(c) ଯେଉଁଠାରେ ବିକ୍ରୟ ଜମି କିମ୍ବା ସମ୍ପତ୍ତିରେ ମିଳିତ ମାଲିକାନାଧୀନ ଥାଏ ଏବଂ ସମସ୍ତ ସହ-ଅଂଶୀଦାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ମିଳିତ ଭାବରେ କରାଯାଏ:-

1964
ଗୁଲରାଜ ସିଂ
ବନାମ
ମୋଟା ସିଂ
ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି ଆୟାଙ୍ଗର

ପ୍ରଥମତଃ, ବିକ୍ରେତାଙ୍କ ପୁଅ କିମ୍ବା ଝିଅ କିମ୍ବା ପୁଅର ପୁଅ କିମ୍ବା ଝିଅର ପୁଅଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରରେ;

ଦ୍ୱିତୀୟତଃ, ବିକ୍ରେତାଙ୍କ ଭାଇ କିମ୍ବା ଭାଇଙ୍କ ପୁଅଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରରେ;

ତୃତୀୟତଃ, ପିତାଙ୍କ ଭାଇ କିମ୍ବା ପିତାଙ୍କ ଭାଇ-ବିକ୍ରେତାଙ୍କ ପୁଅଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରରେ;

ଚତୁର୍ଥତଃ, ବିକ୍ରେତା କିମ୍ବା ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ କୌଣସି ଜଣଙ୍କ ଅଧୀନରେ ଥିବା ପ୍ରଜାସ୍ୱତ୍ତ୍ୱ କ୍ଷେତ୍ରରେ ବିକ୍ରି ହୋଇଥିବା ଜମି କିମ୍ବା ସମ୍ପତ୍ତି କିମ୍ବା ଏହାର ଏକ ଅଂଶ ।

(2) ଉପଧାରା (1) ରେ ଯାହା କିଛି ଥିବା ସତ୍ତ୍ୱେ -

(a) ଯେଉଁଠି କୌଣସି ମହିଳା ନିଜ ପିତା କିମ୍ବା ଭାଇଙ୍କ ଜରିଆରେ ଯେଉଁ ଜମି କିମ୍ବା ସମ୍ପତ୍ତିରେ ଉତ୍ତରାଧିକାରୀ ହୋଇଛନ୍ତି, ତାହାର ବିକ୍ରୟ କିମ୍ବା ଏପରି ଜମି କିମ୍ବା ସମ୍ପତ୍ତି ସମ୍ବନ୍ଧରେ ବିକ୍ରୟ, ଉତ୍ତରାଧିକାର ପରେ, ସେହି ମହିଳାଙ୍କ ପୁଅ କିମ୍ବା ଝିଅଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ହେଉଛି, ସେଠାରେ ପ୍ରାକ୍-କ୍ରୟାଧିକାର ନିହିତ ରହିବ । --

(i) ଯଦି ବିକ୍ରୟ ଏପରି ମହିଳାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ହୋଇଥାଏ, ତା 'ର ଭାଇ କିମ୍ବା ଭାଇଙ୍କ ପୁଅ ପାଇଁ;

(ii) ଯଦି ବିକ୍ରୟ ଏପରି ମହିଳାଙ୍କ ପୁଅ କିମ୍ବା ଝିଅ ଦ୍ୱାରା, ମା 'ଙ୍କ ଭାଇ କିମ୍ବା ମା' ଙ୍କ ଭାଇଙ୍କ ପୁଅ ବିକ୍ରେତା କିମ୍ବା ବିକ୍ରେତାମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ହୋଇଥାଏ;

(b) ଯଦି କୌଣସି ମହିଳା ନିଜ ସ୍ୱାମୀଙ୍କ ମାଧ୍ୟମରେ ଯେଉଁ ଜମି କିମ୍ବା ସମ୍ପତ୍ତିରେ ଉତ୍ତରାଧିକାରୀ ହୋଇଛନ୍ତି, କିମ୍ବା ତାଙ୍କ ପୁଅଙ୍କ ମାଧ୍ୟମରେ, ଯଦି ପୁଅ ତାଙ୍କ ପିତାଙ୍କ ଠାରୁ ବିକ୍ରି ହୋଇଥିବା ଜମି କିମ୍ବା ସମ୍ପତ୍ତିକୁ ଉତ୍ତରାଧିକାରରେ ପାଇଛନ୍ତି, ତେବେ ପ୍ରାକ୍-କ୍ରୟାଧିକାର ଅଧିକାର ନିହିତ ରହିବ:-

ପ୍ରଥମତଃ, ଏପରି ମହିଳାଙ୍କ ପୁଅ କିମ୍ବା ଝିଅଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରରେ;

ଦ୍ୱିତୀୟତଃ, ସ୍ୱାମୀଙ୍କ ଭାଇ କିମ୍ବା ସ୍ୱାମୀଙ୍କ ଭାଇଙ୍କ ପୁଅଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରରେ ।

ବିଦ୍ୱାନ ଓକିଲଙ୍କ ଯେଉଁ ଯୁକ୍ତି ଦିଆଯାଇଛି, ତାହାର ମୂଳ ଅର୍ଥ ଏହି ହେଉଛି ଯେ, ଧାରା ୧୫ରେ ବ୍ୟବହୃତ ଶବ୍ଦଗୁଡ଼ିକୁ ଠିକ୍ ଭାବରେ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରିବା ପାଇଁ କେବଳ ଏହି ଆଇନ ଅନୁଯାୟୀ ରହିବା ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ନୁହେଁ, ବରଂ ଏହି ଆଇନର ସମଗ୍ର ବ୍ୟବସ୍ଥାକୁ ଧ୍ୟାନରେ ରଖି, ସେହି ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କ ଶ୍ରେଣୀକୁ ନିଶ୍ଚିତ କରିବ ଯାହା ହିନ୍ଦୁ ଉତ୍ତରାଧିକାର ଆଇନ ଅନୁଯାୟୀ ଏକ ଇଚ୍ଛାପତ୍ରହୀନ ବିକ୍ରେତାଙ୍କର ଉତ୍ତରାଧିକାରୀ ଭାବରେ ସମ୍ପତ୍ତି ଉତ୍ତରାଧିକାର ପାଇ ପାରିବେ, ତାହା ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ।"ଏପରିକି ଏକ ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ପରୀକ୍ଷଣରୁ ଜଣାପଡ଼ିବ ଯେ ଏହି ବ୍ୟାଖ୍ୟା ଗ୍ରହଣୀୟ ନୁହେଁ ଏବଂ ଏହି ଅଧିନିୟମର ପ୍ରଣେତାମାନେ ଏପରି କୌଣସି ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ଉପରେ ଆଗକୁ ବଢ଼ିନଥିଲେ । ଉଦାହରଣ ସ୍ୱରୂପ, ପ୍ରାକ୍-କ୍ରୟାଧିକାର ଅଧିନିୟମର ଧାରା 15(2) ଦ୍ୱାରା ଯେଉଁ ମାମଲାରେ ଜଣେ ମହିଳା ତାଙ୍କ ପିତା କିମ୍ବା ଭାଇଙ୍କ ମାଧ୍ୟମରେ ସମ୍ପତ୍ତି ହାସଲ କରିବାରେ ସଫଳ ହୁଅନ୍ତି। ହିନ୍ଦୁ ଉତ୍ତରାଧିକାର ଅଧିନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ ତାଙ୍କ ଉତ୍ତରାଧିକାରୀମାନେ ହେବେ, ଯଦି ସମ୍ପତ୍ତି ତାଙ୍କ ପିତା, ତାଙ୍କ ପୁଅ କିମ୍ବା ଝିଅ (କୌଣସି ପୂର୍ବ ମୃତ ପୁଅ କିମ୍ବା ଝିଅର ସନ୍ତାନଙ୍କ ସମେତ) ଠାରୁ ଉତ୍ତରାଧିକାରରେ ମିଳିଥିଲା ଏବଂ ସେମାନଙ୍କ ଅନୁପସ୍ଥିତିରେ, ପିତାଙ୍କ ଉତ୍ତରାଧିକାରୀ, ଯଦି,

ତଥାପି, ସମ୍ପତ୍ତି ତାଙ୍କ ଭାଇଙ୍କଠାରୁ ଉତ୍ତରାଧିକାରରେ ମିଳିଥିଲା, ତେବେ ହସ୍ତାନ୍ତର ଭିନ୍ନ ଅଟେ I (ଧାରା 15 (1) ଏବଂ (2)ଅନୁଯାୟୀ)I

ପ୍ରାକ୍-କ୍ରୟାଧିକାର ଅଧିନିୟମର ଧାରା 15 (2) (a) (i) ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ହସ୍ତାନ୍ତର ଭିନ୍ନ ଅଟେ ଏବଂ ତାଙ୍କ ଭାଇ କିମ୍ବା ତାଙ୍କ ଭାଇଙ୍କ ପୁଅକୁ ପ୍ରାକ୍-କ୍ରୟାଧିକାର ପ୍ରଦାନ କରିଥାଏ I ତେଣୁ, ଏହି ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ଯେ ଆମେ ହିନ୍ଦୁ ଉତ୍ତରାଧିକାର ଅଧିନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ ଏକ ଅପରିବର୍ତ୍ତିତ ଉତ୍ତରାଧିକାରରେ ଇଚ୍ଛାପତ୍ରହୀନ ଉତ୍ତରାଧିକାରୀ ଅବଲମ୍ବନ କରିବା ଉଚିତ୍ କିମ୍ବା, ସେହି ପ୍ରସଙ୍ଗରେ, ବିକ୍ରେତାଙ୍କ ପାଇଁ ପ୍ରଯୁଜ୍ୟ ସାଧାରଣ ଆଇନ କିମ୍ବା ଅଧିନିୟମ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ବ୍ୟବସ୍ଥା ନିଶ୍ଚିତ ଭାବରେ ଗ୍ରହଣୀୟ ନୁହେଁ I ଏହି ଯୁକ୍ତିକୁ ଟିକେ ଅନୁସରଣ କରି କହିପରିବୀ ଯେ, ଏହା ବିବାଦୀୟ ନଥିଲା ଯେ ଯଦି ମହିଳା ବିକ୍ରେତା ଖ୍ରୀଷ୍ଟିଆନ ଧର୍ମର ହୋଇଥାନ୍ତି, ତେବେ କେବଳ ତାଙ୍କର ବୈଧ ପ୍ରସଙ୍ଗ ଏହି ଶବ୍ଦ ଦ୍ୱାରା ସୂଚିତ ହେବ I ଯେହେତୁ ଏହା ସାଧାରଣ ଆଧାର ଯେ ଧାରା 15 ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦତ୍ତ ପ୍ରାକ୍-କ୍ରୟାଧିକାର ବିଧାନ, ଜଣେ ଖ୍ରୀଷ୍ଟିଆନ ସମ୍ପତ୍ତିର ମାଲିକଙ୍କ ପାଇଁ ସେତିକି ପ୍ରଯୁଜ୍ୟ ଯେତିକି ଜଣେ ହିନ୍ଦୁଙ୍କ ପାଇଁ ପ୍ରଯୁଜ୍ୟ, ଏହା ଦେଖାଯିବ ଯେ ବିଧାନରେ ନିର୍ମିତ ଶବ୍ଦର ସାଧାରଣ ପ୍ରୟୋଗ, ବିକ୍ରେତା କେଉଁ ଧର୍ମର ଥିଲେ ତାହା ଉପରେ ନିର୍ଭରଶୀଳ ହେବ, ଏବଂ ବାସ୍ତବରେ ବିଭିନ୍ନ ସମ୍ପ୍ରଦାୟ ପାଇଁ ପ୍ରଯୁଜ୍ୟ ଇଚ୍ଛାପତ୍ରହୀନ ଉତ୍ତରାଧିକାରୀ ଆଇନର ବିଧାନ, ଆଇନ ଦ୍ୱାରା କରାଯାଇଥିବା କୌଣସି ପରିବର୍ତ୍ତନ ସହିତ ଭିନ୍ନ ହେବ I ଉତ୍ତରାଧିକାର ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଏକ ଭିନ୍ନ ସ୍ୱୀୟ ବିଧି ସହିତ ବିକ୍ରେତାଙ୍କର ଏକ ଭିନ୍ନ ଧର୍ମ ରୂପାନ୍ତରିତ ହେବା ଉପରେ ଯେଉଁ ସ୍ଥିତି ଉତ୍ପନ୍ନ ହେବ, ତାହା ବିକ୍ରେତାଙ୍କ ପାଇଁ ପ୍ରଯୁଜ୍ୟ ଇଚ୍ଛାପତ୍ରହୀନ ଉତ୍ତରାଧିକାରୀ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ସ୍ୱୀୟ ବିଧିର ବିଶେଷତା ଉପରେ ଆଧାର କରି ଦାଖଲ କରିବାର ଅସ୍ଥିରତାକୁ ଦୃଢ଼ ଆଶ୍ୱସ୍ତି ଆଣିବ I

ତେଣୁ ଆମକୁ ଜାଣିବାକୁ ହେବ ଯେ 'ପୁଅ କିମ୍ବା ଝିଅ' ଅଭିବ୍ୟକ୍ତି ଦ୍ୱାରା କେବଳ ଏହିପରି ମହିଳାଙ୍କ ବୈଧ ପ୍ରସଙ୍ଗ ବୁଝାଯାଏ କି କିମ୍ବା ଅବୈଧ ପିଲାମାନଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରିବା ପାଇଁ ଶବ୍ଦଗୁଡ଼ିକ ଯଥେଷ୍ଟ ବ୍ୟାପକ କି I ସାଧାରଣ ନିୟମରେ ବ୍ୟାଖ୍ୟା ହେଉଥିବା "ଶିଶୁ", "ପୁଅ" କିମ୍ବା "ଝିଅ" ଶବ୍ଦଗୁଡିକ, ଏକ ବିଧାନରେ କେବଳ ବୈଧ ପିଲାମାନଙ୍କୁ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରିବ ଯଥା ବିବାହ ଦ୍ୱାରା ଜନ୍ମିତ, ଯାହାଙ୍କୁ ଅଭିଭାବକ ଆବଶ୍ୟକ ପଡିବ I ଏଥିରେ କୌଣସି ସନ୍ଦେହ ନାହିଁ ଯେ ଏହି ଶବ୍ଦଗୁଡ଼ିକୁ ଅଧିକ ବିସ୍ତୃତ ଅର୍ଥ ଦେବା ପାଇଁ ଅଧିନିୟମରେ ସ୍ପଷ୍ଟ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଥାଇପାରେ, ଯେଉଁଥିରେ ଅବୈଧ ଶିଶୁମାନଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ସାମିଲ କରାଯାଇପାରିବ ଏବଂ ହିନ୍ଦୁ ଉତ୍ତରାଧିକାର ଅଧିନିୟମ (1956ର ଅଧିନିୟମ XXX) ର ଧାରା 3 (j) ଏପରି ବ୍ୟବସ୍ଥାର ଏକ ଭଲ ଦୃଷ୍ଟାନ୍ତ ପ୍ରଦାନ କରିଥାଏ I ଏହା ମଧ୍ୟ ହୋଇପାରେ ଯେ ଏହି ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ଏକ ସ୍ପଷ୍ଟ ବ୍ୟବସ୍ଥା ବିନା ପ୍ରସଙ୍ଗ ସୂଚିତ କରିପାରେ ଯେ ଶବ୍ଦଗୁଡିକ ବୈଧତା ପ୍ରଶ୍ନ ବ୍ୟତୀତ କେବଳ ଏକ ରକ୍ତ ସମ୍ପର୍କକୁ ସୂଚିତ କରିବା ପାଇଁ ଅଧିକ ବ୍ୟାପକ ଅର୍ଥରେ ବ୍ୟବହୃତ ହୋଇଥିଲା I ଧାରା 15 ଯେଉଁଥିରେ ଆମେ ଚିନ୍ତିତ, ସେଥିରେ କୌଣସି ସ୍ପଷ୍ଟ ବ୍ୟବସ୍ଥା ନାହିଁ ଏବଂ ପ୍ରସଙ୍ଗ, ଯେତେଦୂର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଏହା ଯାଉଛି, ଏପରି ବ୍ୟାଖ୍ୟା ପାଇଁ କୌଣସି ସହାୟତା ପ୍ରଦାନ କରିବାରେ ସକ୍ଷମ ନୁହେଁ I ପ୍ରଥମତଃ, "ପୁଅ କିମ୍ବା ଝିଅ" ଶବ୍ଦ ସେହି ଧାରାରେ ଏକାଧିକ ଥର ଆସେ I ଶ୍ରୀ ବିଶନ ନାରାୟଣ ଯଥାର୍ଥ ଭାବେ ସ୍ୱୀକାର କରିଥିଲେ ଯେ ଧାରା 15 (1) ଅନୁଯାୟୀ, ଯେଉଁଠାରେ ଜଣେ ପୁରୁଷ ବିକ୍ରେତାଙ୍କ ପୁଅ କିମ୍ବା ଝିଅକୁ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଛି, ସେହି ଶବ୍ଦଗୁଡ଼ିକ କେବଳ ବିକ୍ରେତାଙ୍କ ବୈଧ ପ୍ରସଙ୍ଗକୁ ବୁଝାଏ I ଯଦି ହଁ, ତେବେ ଏହା ହୋଇପାରିବ ନାହିଁ ଯେ ଜଣେ ମହିଳା ବିକ୍ରେତାଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଶବ୍ଦର ଏକ ଭିନ୍ନ ଅର୍ଥ ଥାଇପାରେ I ଏପରିକି ନିଜେ ଜଣେ ମହିଳା ବିକ୍ରେତା ତାଙ୍କ ମାମଲାକୁ ନିଜେ ନେଲେ, ଧାରା 15 (2) (a) (i) ରେ ଏପରି ବିକ୍ରେତାଙ୍କ ଭାଇଙ୍କ ପୁଅ ବିଷୟରେ ଏକ ଉଲ୍ଲେଖ ରହିଛି I ଜଣେ ଭାଇଙ୍କ ଅବୈଧ ପୁତ୍ର ସେହି

1964
ଗୁଲରାଜ ସିଂ
ବନାମ
ମୋଟା ସିଂ
ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି ଆୟାଙ୍ଗର

ଶବ୍ଦଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରେ ବୁଝାଯାଉଛି ବୋଲି ଖୋଲା ତର୍କ କରିବା ବହୁତ କଠିନ । ଏହି ବିଷୟ ଆମ୍ଭମାନଙ୍କ ତର୍କ ପାଇଁ ଅତ୍ୟନ୍ତ ସ୍ୱଷ୍ଟ ବୋଲି ମନେହୁଏ ଯେ ଯେତେବେଳେ ଧାରା 15 (2) (b) (i) "ପୁଅ କିମ୍ବା ଝିଅ" ଶବ୍ଦ ବ୍ୟବହାର କରେ, ଏହାର ଅର୍ଥ କେବଳ ଜଣେ ବୈଧ ପୁଅ ଏବଂ ମହିଳା ବିକ୍ରେତାଙ୍କ ଏକ ବୈଧ ଝିଅ ।

ସେହି ଅନୁଯାୟୀ ଆବେଦନ ବିଫଳ ହୋଇଛି ଏବଂ ଖର୍ଚ୍ଚ ସହିତ ଖାରଜ ହୋଇଛି ।

ଆବେଦନକୁ ଖାରଜ କରାଗଲା ।

<u>ଅସ୍ୱୀକରଣ</u>

"ଉପଭାଷାରେ ଅନୁବାଦିତ ରାୟ କେବଳ ମକଦ୍ଦମାରେ ପକ୍ଷଭୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ସୀମିତ ବ୍ୟବହାର ଏବଂ ତାଙ୍କ ଆଞ୍ଚଳିକ ଭାଷାରେ ବୋଧଗମ୍ୟ ହେବା ନିମନ୍ତେ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଏବଂ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ଏହା ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇନପାରେ । ସମସ୍ତ ବ୍ୟାବହାରିକ ଏବଂ ସରକାରୀ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ରାୟର ଇଂରାଜୀ ସଂସ୍କରଣଟି ପ୍ରାମାଣିକ ବିବେଚିତ ହେବ ଏବଂ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟାନ୍ୱୟନ ଏବଂ ନିଷ୍ପାଦନ ନିମନ୍ତେ ଏହା ଉପଯୁକ୍ତ ବିବେଚିତ ହେବ ।"

ଭାଷାନ୍ତର:
ଶ୍ରୀ ଜଟାଧାରୀ ସେଠୀ
ଉପବିଭାଗ ଅଧିକାରୀ (ଅନୁବାଦ), ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ, କଟକ